

Uredništvo
in upravnishvo:
Kolodvorska
ulice šte. 16.
Z urednikom se
more govoriti
vsak dan od 11.
do 12. ure.
Rokopisi se ne
vračajo.
Inserati:
Šeststopenjska peti-
vrtata 4 kr., pri
večkratnem po-
navljanju daje se
popust.

Ljubljanski List

Velja
za Ljubljano
v upravnishvu:
za celo leto 6 gl.,
za pol leta 3 gl.,
za četrt leta 1 gl.
50 kr., na mesec
50 kr., pošiljatev
na dom velja me-
sečno 9 kr. več.
Po pošti velja
za celo leto 10 gl.,
za pol leta 5 gl.,
za četrt leta 2 gl.
50 kr. in za jeden
mesec 85 kr.

večerna priloga deželnemu uradnemu časniku.

Izhaja vsak dan razen nedelj in praznikov ob 5. uri zvečer.

Stev. 100.

V Ljubljani v ponedeljek, 30. junija 1884.

Tečaj I.

Vabilo na naročbo.

S 1. julijem prične se nova naročba na naš list. Prosimo torej naše čast. naročnike, naj naročbo ob pravem času ponové, da se pošiljanje lista ne pretrga. Najbolje se to učini po poštni nakaznici, na čegar odstrižek treba prilepiti le naslov, ki je na pásku vsacega lista.

Naročnina je, kakor doslej, namreč:

Za Ljubljano:

na mesec	gld. —50
do konca septembra	1-50
„ „ decembra	3—
za donajanje v hišo vsak mesec 9 kr.	

Po pošti:

na mesec	gld. —85
do konca septembra	2-50
„ „ decembra	5—

Iz hrvatskega sabora.

Zagreb, 29. junija.

Mesec dnij uže so zbrani poslanci trojedne kraljevine v stolnici hrvatski, da vršé od naroda jim izročeno nalogo, da resno in vestno nadaljujejo zakonodajno delovanje. Prav pogosto čuje se pri nas pritožba, da je saboru odmerjena prekratka doba za njegovo delovanje; ta pritožba ne čuje se samo med narodom, čuje se temveč največkrat iz ust poslancev samih. Gledé na te pritožbe mislil bi človek, da bodo ravno oni poslanci iz opozicijskega tabora, katerim se deželnozborsko zasedanje dozdeva prekratko, najbolj težili za tem, da se odmerjeni čas čim bolje upotrebi. Naravna misel — in vendar varal bi se oni, kateri jo izusti. Ravno opozicija preči in onemogočuje, kolikor je v njenih močeh, plodnosno delovanje hrvatskega sabora.

Ako bi vladali pri nas normalni odnošaji, bila bi lahko tekoča sesija našega sabora jedna

najplodovitejših. Vlada dokazala je v dóbi med zaključenjem prejšnjega in otvorenjem sedanjega saborskega zasedanja deželnega zbora, da zasluži zaupanja. Imenovanje novih vladnih dostojanstvenikov pozdravilo se je povsod z zadovoljstvom, in niti opozicija ni imela uzroka za grajo. Tudi imenovanje predsednika banske stolice in višjih političnih uradnikov ni moglo dati povoda nezadovoljstvu. Ob jednem pokazuje se uže prve posledice resne težnje za materijalnim blagostanjem; deloma koncesionirane, deloma uže gradeče se železnice in druge gospodarstvene pridobitve so nam porok, da se pri nas tudi v gospodarstvenem oziru stvari na bolje obračajo. Vlada predložila je saboru celo vrsto važnih zakonskih osnov; sabor ima torej priliko k vspešnem in plodonosnemu delovanju, k delovanju, katero bi razumni del volilcev cele trojedne kraljevine gotovo s priznanjem in velikim zadovoljstvom pozdravil.

Toda mesto stvarnega delovanja vidimo v našem saboru prizore, ki morajo globoko užaliti vsakega pravega domoljuba, prizore, kateri pred vnanjim svetom skrunijo ugled hrvatskega sabora, ki delajo nečast hrvatskemu narodu. Sodeč po dosedanem postopanju dozdeva se nam, da opozicija namerava na vsak način zaprečiti saborsko delovanje. Mislimo, da ne sodimo preostro, ako to brezpametno postopanje označimo kot očito izdajo domovinske koristi. To postopanje se ne dá olepšati, nikakor opravičiti. Opozicija se ve da zatrjuje, da jej ni svrha onemogočiti saborsko delovanje, ona ume svoje nepatrijotično početje zavijati v plašč domoljubja. Verovali se vé da jej bodo le kratkovidneži.

Svrho svojo, zavirati uspešno delovanje saborsko, je opozicija do sedaj deloma dosegla. Vpraša se le, kdo bode radi tega škodo trpel. Ako je ost te akcije namerjena proti Ogerski, potem je neuspešnost takega početja evidentna. Najkompetentnejši zastopniki ogerske državne misli priznavajo, da so gledé Hrvatske pripravljani na vse. Tisza sam rekel je nedavno jednemu odličnemu hrvat-

skemu poslancu: „Dobro, ako Hrvatska sama dokaže, da ne zna ceniti ustavne vlade, obžaloval bodem to, no vsakako bodem primerno postopal“. Misel, ki se je ugnezdila pri nas za časa kraljevega komisarijata, ko da bi bilo izjemno stanje neprilika za Ogersko, je pač nespametna. Eventualiteta obnovljenja izjemnega stanja v bistveno premenjeni obliki se v Pešti prav hladnokrvno pretresa in to tem hladnokrvnejše, ker bi sedaj pravo ne bilo na strani Hrvatske kakor lanskega leta, ker bi torej Hrvatska ne mogla računati na simpatije inozemstva, niti na kako koli moralno podporo. Neprilika za Ogersko bilo je izjemno stanje na Hrvatskem samo dotlej, dokler je Ogerska proti nam krivično neostopala, a kakor hitro Starčevićjanci in neodvisnjaki dosežejo to, da se razmerje premeni, gotovo ne bode nikdo bolj zadovoljen nego Madjari.

Ali je ost obstrukcije namerjena proti hrvatski deželni vladi? Hoče-li opozicija zavirati vladino delovanje ter jo primorati, da odstopi? Poslednje ne imelo bi svrhe, kajti opozicija, katera svesta si in z namero vsvari program, ki a priori izključuje sposobnost za vladanje, vendar ne more imeti nikakove koristi od vladne promene; ona lahko zavira, preči, ali sama vsvarjati, plodonosno delovati ne more, ker je sežgala mostove za seboj, ki bi jej bili omogočili povratek. Ali pa se naj zato ustavi uprava dežele, ali naj se zato ne stori nič v prospeh razvoja dežele, ker gospodje v opoziciji niso sposobni za vladanje? Starčević sam izrazil se je menda, sledeč „duhovitemu“ filozofu Tritremmelu: „Dokler obstoji sedajni državopravni položaj, ni mogoče vspešno delovati v korist Hrvatske“. Ta nesmisel postal je geslom Starčevićeve stranke in deloma tudi neodvisnjakov, kateri so sploh nehali samostojno misliti ter sedaj le slepo sledé zvezdi Starčevićeve modrosti.

Hoče-li večina hrvatskega deželnega zbora vspešno delovati, potem se mora najprej po polnem otresti opozicijskega terorizma. Uže program njen sili opozicijo k nečastnim iz-

Listek.

Revni otroci.

Ruski spisal K. Maksimov, poslovenil K. Štrekelj.
(Konec.)

Ona ne odgovori in samo zastoka. Brat se ne gane od nje ter premišluje, kaj naj bi v slučaju počel. Bolnici prihaja vedno hujše, krog nje postaja vedno bolj vroče. Naposled začne ona hlipati.

— Kaj si še tam? praša teta.

— Ona ni zdrava, prehladila se je! odloči se naposled reči brat.

— No, le zaspi, to ni nič! . . .

Bolnica zajoče.

— Molči, popeljem te v bolnišnico.

Bolnica se obrne v vzglavje in omolkne. Po noči pa postane stokanje še silneje. Teta vstane in položi bolnici na glavo platno, namočeno v hladni vodi. Miša stoji vso noč zraven sestre, odeva jo in nagovarja, naj ne

joka. Zjutraj bolnice ni več spoznati. Ona leži blede kakor platno, z očmi in ustnami na pol odprtimi. Teta se prestraši in gre po zdravnika za reveže, katerega pa dolgo ni. Miša joče in se ne gane niti za korak od bolnice. Ali vse eno ga teta odžene beračit.

— Kaj bi tukaj zabstoj cvilil! . . . Hodi, na ulici jokaj! . . .

On odide. Ali kak dan je bil to, — groza! Deček zleta po ulicah na pol nezavesten, ter je po polnem zabil, kam in čemu bega okrog. Misel o sestri mu noče iz glave. Vedno se mu sanja o nji, kako je blede, nepremična in solze se mu ulijo iz oči. Želi si samo, da bi se ta dan kmalu nagnil, ko jo bo mogel zopet videti. Ali dan se vleče, kakor nalašč, brez konca dolgo. Miša leta okrog brez sape, kakor bi bil prismojen, in berači. Njegov bridki pogled vzbuja danes usmiljenje. Dajajo mu mnogo. Celó nekaj srebernega denarja dobi. Danes pa ga to ne veseli, vsaj nima s kom deliti svoje sreče. Ali vesel je vendar, da more sestri kupiti meden kolač z mandlji, katere tako rada je. Počne se mračiti, zdaj sme domov. Ubožec se vrne. V duhu si pred-

stavlja, kako se bo razveselila sestra, kader ji skrivaj potisne v roko kolač. Zmračilo se je uže po polnem, ko pride domu. Revček, on si niti ne misli, kaka nepričakovana žalost ga čaka doma! Sestra leži na mizi umita, na pol pokrita s ponjavo. Njeno obličje, blede kakor mramor, z izrazom krotkega miru, leži na vzglavju, po katerem so raztresene kite črnih las. Miša okamni od bridkosti. On octane sredi sobe kakor priklenjen in ničesar ne more pričeti. Naposled vzame iz žepa kolač in ga da Fedki, ki sedi na postelji in gleda nanj kakor bi pričakoval, kaj bo ž njim. Fedka se vé zagrabi kolač in ga začne sè živinsko požrešnostjo jesti. Teta zažiga svetilnico in dela se, kakor bi jo razjedale skrbi, kako naj zbere denar za pogreb, ali skoraj se tega dogodka veseli. Miša z nova upre svoj motni pogled sestri v obraz. Zdi se mu, kakor bi se bila kaka bela, skoraj prozorna prikazen v belem oblačilu, z razvezanimi svetlimi lasmi sklonila nad sestro ter bi se pripravljala, da jo odnese proč. „Pusti, pusti!“ zakriči ubožec, razprostre svoje roke proti mrliču in pade v nič pred mizo.

gredom, proti katerim se večina mora znati čuvati. Še bolj pa nego program silijo večino sabora na energičen odpor neke osebe v opozicijskem taboru. Gotovo ni človeka, kateri bi mislil, da je z Davidom Starčevićem sploh mogoče mirno, stvarno delovanje. Njegova eruptivna narav preokračuje meje pristojnosti; on ne bode popustil strastne, surove in razžaljive polemike, ako bi tudi njegovi pristaši v tem smislu nanj vplivali. Nekoliko ne mnogo pristojnejši so poslanci Kamenar, Pilepič, Tuškan, Pisatič in kakor se uže imenujejo vsi ti žalostni junaki. Dokler bodo ljudje te baže lahko svojevoljno motili in zavirali saborska posvetovanja, dotle ne more biti govora o plodonosnem delovanju.

Naloga večine in sploh vsakega posameznega poslanca, kateri ljubi svojo domovino ter jo želi čuvati nezgode, je torej, ostvoriti garancijo proti nemirnežem ter onemogočiti v prihodnje prizore, kakor so se dogajali prejšnjih dni. Plodonosno delovanje mogoče je le tedaj, ako večina po potrebi premeni saborski opravilnik. Odkritosrčno priznavamo, da nismo prijatelji drakoničnih sredstev, posebno ne nasproti narodnim poslancem, kojih postopanje je vendar sankcionirano vsaj od jednega dela volilcev; vendar smo uverjeni, da zastopniki velike večine naroda takega ekscesivnega postopanja ne smejo trpeti, ako jim je mar čast in ugled hrvatskega zakonodajnega zbora.

Res je, da vlada svojega obečanja, da se bode proračun Vojne Krajine uže letos obravnaval zajedno z budgetom ostale Hrvatske, ni držala, ali iz razjasnenj vladnega zastopnika postalo je vsakemu jasno, da je zapreka le formalne narave in da se bode v teku tega leta gotovo odstranila; res je tudi, da so pritožbe gledé slabe uprave in justice v mnogem oziru le preveč opravičene; vlada sama je to priznala ter izjavila, da je pripravna, predložiti saboru osnovo upravne reforme, no ako opozicija principijalno onemogočuje vsako še tako koristno saborsko delovanje, potem je obrat na bolje absolutno nemogoče.

Najprej je torej potrebno, da se premeni saborski opravilnik, da se onemogočijo sramotni izgredi, potem še le bode sabor lahko deloval v prid in korist naroda hrvatskega.

Petletnice ljubljanskih učiteljev.

Ko se je pred desetimi meseci v ljubljanskem mestnem odboru bila sklenila reorganizacija ljubljanskih učiteljskih plač ter pravokrepna postala s 1. jan. t. l., nadejali smo se, da bode sedaj zamotano to vprašanje vendar enkrat definitivno rešeno. Toda živahni razgovor, kateri se je vnel pri zadnji seji našega občinskega zastopa o petletnicah ljubljanskih podučiteljic, poučil nas je, da temu ni tako. Istina je, da je odborova večina v tem slučaju po vsem pravilno razsodila vprašanje, ali

— No, še tega manjka! . . . reče nevoljno teta, položi ga na klop in preišče mu žepe; iz pravega potegne en rubelj in dvajset kopejk denarja.

— Glej, glej! . . . reče sinu. — Ni li skrival?

Potem pusti Mišo v kotu in začne se oblačiti. Fedka reče, da on sam ne ostane doma.

— Le posédi, skoraj pridem! Mraz je velik!

— Ne, jaz pojdem s tabo! . . .

Ona vzame iz omare toplo suknjo in črevlje, ovije sina s šarpo, odide ž njim ter zapre duri s ključem. Šla je k znanecem, kjer je se žalostjo pripovedovala o hudi izgubi svoje netjakinje, katero je ljubila in ji bolj stregla, nego svojemu očesu.

— Bolj nego svojemu očesu sem ji stregla, ničesar nisem za njo opustila; ali gotovo se je bila Bogu prikupila — in tako je vse zamán! . . . pripoveduje se skrušenim srcem in celo solze se ji pretakajo iz oči. . .

ugovarjalo se je vendar z neke strani precej odločno, prvosednik, mestni župan sam, konštatoval je nejasnost dotičnih določeb, in ker se ni razglasilo nobeno načelo, veljavno za vse jednake slučaje, bati se je, da bode pri prvi priliki o rešitvi te zadeve zopet odločila ona negotova in nestanovitna slučajnost, katero je od nekdanj spojena s parlamentarnimi oblikami. To nam nalaga dolžnost, da, oziraje se na vse razmere, razložimo svoje mnenje o tej stvari.

Solski odsek, oziroma njegov poročevalec, skliceval se je v svojem poročilu zlasti na § 30 deželne šolske postave z dné 29. aprila 1873, kateri odmerja učiteljem, oziroma učiteljicam deset odstotkov najmanjše letne plače kot petletno službeno doklado. Nam vsaj se vidi, da v tem slučaju § 30 sam za se ne zadostuje. Mimogredé omenjamo, da se iz te osamljene določbe prav lahko dokaže, da podučitelji in podučiteljice niti pravice nimajo do petletnic. To pravico jim daje stoprav § 33 deželnega šolskega zakona z dné 9. marcija 1879. Še le tedaj, ako združujemo obe določbi, dobimo pravno podlogo onemu razmerju, katero je bilo v Ljubljani veljavno pred zadnjim urejenjem učiteljskih plač; učitelj namreč, oziroma učiteljica imela sta pravico do petletnih doklad po 60, podučitelj in podučiteljica pa do petletnic po 42 gl.

Ali z novim letom se je pričel nov, za učiteljsko osebje dokaj ugodnejši *modus*. Službe podučiteljev so se odpravile, in za vse mestne učitelje določile so se petletne doklade s 60 gl. Pri podučiteljicah se je sicer stari naslov moral obdržati vsled § 1. deželnega šolskega zakona z 28. okt. 1875 — kajti drugače bi se mestna blagajnica preveč morala obremeniti, — toda njih plača je poskočila na 500 gl. in v istem razmerju so se povikšale njih petletne doklade od 42 na 50 gl. Sedaj nastane vprašanje, po katerem pravilu se imajo odmeriti petletnice, katere se pričnó v mejučasji, med tem, da je bila sklenena nova uravnavna učiteljskih plač ter onim obrokom, s kojim je postala pravokrepna?

Če bi za vse jednake slučaje merodajno bilo striktno pravo, potem bi moralo biti po vsem jasno, da se bivšim podučiteljem, oziroma sedanjim podučiteljicam smejo priznavati višje petletnice po 60, oziroma 50 gl. le tedaj, ako se njih petletje prične po 1. jan. l. 1884. Kajti noben zakon, in po analogiji nobena naredba ne deluje vzvratno, — in če bi mestni odbor vsem dotičnim prosilcem, katerim je petletnica minula pred novim letom, nakazal službene doklade na podlagi starega običaja, imel bi zase zakonsko določbo, in nobeno sodišče ne bi moglo ovreči njegovih v formalnem in stvarnem oziru po vsem pravilnih sklepov.

Toda uže starorimski pregovor slóve: *Summum jus, saepe summa injuria*, in v polni meri bi veljale te besede tudi o ukrepu ljub-

ljanskega mestnega zastopa, ako bi tesnosrčno se držal formalnega svojega prava ter ravnal strogo po besedah postavne določbe. Kajti naravna posledica bi bila, da bi potem starejši učitelj, kateri je svoje petletje dopolnil, recimo z 20. dec., lanskega leta, imel za celo petletno dobo nižjo doklado z 42 gl., mlajši tovariš njegov pa, kateri je peto leto doslužil stoprav ene mesece kasneje, z novim letom, užival bi na podlagi novo organizovanih plač v božjem strahu petletnico 60 gl.

Da bi bilo jednako razmerje pristransko in krivično, tega menda ni treba obširno razkladati. Zatorej odločno odobravamo sklep mestnega zbora, kateri se je, neoziraje se na razne ugovore, za to odločil, da se dotičnim podučiteljicam službena doklada odmeri do novega leta z 42, od novega leta pričnó pa z 50 gl. Isto načelo — to je naše menje — naj velja za učiteljsko osebje ljubljanskih mestnih šol v vsakem slučaju. Starih petletnic seveda ne bi moglo tangirati; glede tekočih pa naj se ravna v tem smislu, da se do 1. januarja 1884 odmerijo petletnice po starih normah, od novega leta počnó pa po določbah, katere je sklenil lani mestni zastop ter odobril šolski svet.

Zakaj se pa ta princip ni jasno izražal uže lansko leto v dotičnem poročilu šolskega odseka? Po našem subjektivnem prepričanju je tadanji poročevalec postopal premišljeno, da ni uvedel splošne določbe, temveč prepustil razsodnosti mestnega zbora, ukreniti pravo v vsakem posameznem slučaju. Baš tedaj je bilo na ljubljanskih mestnih šolah več učiteljskih mest izpraznenih; po šolski noveli z leta 1879 je pa ljubljansko mesto v zelo neugodnem položaji, da ono sicer plačuje ves šolski trošek, pravica pa, nastavljati učitelje, pripada vendar le deželnemu šolskemu svétu. Nikdo tedaj ni mogel biti porok, da deželno šolsko oblastvo, neoziraje se na predloge mestnega šolskega sveta, po § 29 omenjene zakonske novele ne imenuje na ta mesta jednega ali drugzega učitelja z dežele, kateri mestnemu zastopu morda ne bi ugajal.

Vzemimo tedaj, da novoimenovanemu učitelju poteče petletje še pred novim letom, potem bi se bilo ljubljansko mesto *a priori* zavezalo, plačevati proti svoji volji imenovanemu učitelju službeno doklado za vso dobo v višjem znesku 60 gl. Tú gotovo ni kazalo, odpovedati se zakoniti pravici, da se nova naredba tolmači po besedah, v striktnem smislu. Sedaj pa se je to predrugačilo. Deželni šolski svet se je pri imenovanju ljubljanskih učiteljev držal predlogov mestnega šolskega sveta, in mestni zbor nima nobenega povoda več, da ne bi izrekoma proglasil načelo, za koje smo se preje potezali in katerega se je držal tudi občinski zastop v zadnji svoji seji.

VI.

Ko je teta odšla, se Miša zavé, in ker ne zagleda krog sebe nikogar, bridko zajoče. Približa se mizi, položi na njo svoje roke in ječi dalje. Bledo lice pokojnično, razsvetljeno od slabe luči, je še bolj žalostno nego poprej. Dečka kmalu objame strah: zdi se mu, da se sestra premika in hoče vstati. On se vrže k vratom, počne razbijati po njih s svojo močjo in vpiti na vse pretege. Potem se spomni tete, poneha, ali od vrat se ne spravi. Zeljno pričakuje, da se ona vrne, in pazi na šum od zunaj. Pa tete ni tako hitro. Mnogo strašnih predstav šviga dečku po glavi, predenj ona pride. Ves čas ni ponehal plakati.

— Ne jokaj, Miša! . . . Nesreči ne pomoreš! reče teta z mehkim glasom, kateremu se deček ne malo začudi. — Ná, tu imaš! . . . In dá mu malo zemljo.

To je bilo tako nenavadno, da je bil deček ves ginen in tete kar spoznati ni mogel. In naslednjega dne celo beračit ni šel. Ta dan prinesejo malo, priprosto krsto, rumeno pobarvano, in položé Oljo vanjo.

Miša se zopet zajoka. Zvečer kupi teta štiri svečke po grošu, prilepi jih ob vseh

štirih oglih na krsti ter jih prižge. Ali še to je komaj opravila, ker je bila pijana. Miša gleda se svojimi rudečimi, vnetimi očmi na luči in ne joka več, prav kakor bi se mu bile vse solze posušile.

— Angeljček moj! . . . reče teta pokojnici.

Naslednjega dne odnesó Oljo na pokopališče. Od tam najame teta vozniaka in odvede Mišo s sabo domov. Skuha zelja in kupi mleka. Miša je od nemira in vzburjenosti ves oslabil ter preleži ves dan na klopi. Zjutraj vstane. Teta naliže mu kave. Fedka pogleda jo topo-začujeno in se počee po trebuhu.

— Če hočeš, hodi, če ne, pa pusti! reče teta revežu. — Le hodi! Kaj bi doma sedel!

Miša odide. Silno je bil oslabil in se shujšal; oči so mu bile po polnem rudeče. Obleko ima na sebi tisto, kakor prej; ali on ni več tisti človek. Vsak korak spomina ga na to, da je sirota, da je izgubil svojo družo, s katero je delil otroško bridkost in radost. Po polnem se zamisli, časi se celo iznavade ozre, da bi se prepričal, ne gre li sestra za njim. Ali ni je. Srcé se dečku stiska in ječi. Zdaj je sam in bolj nesrečen, nego prej . . .

Iz trgovinske zbornice ljubljanske.

(Konec.)

3.) Dopisi c. kr. dež. vlade, in sicer:

a) Poročilo, da je nj. ekscelenca gospod trgovinski minister zopetno izvolitev g. Josipa Kušarja predsednikom in g. Jana Nep. Horaka podpredsednikom te zbornice za 1884. l. potrdil;

b) izročilo potrjenega zborničnega proračuna 1884. l.;

c) ukaz, da se takozvani mandolarji in kanditarji štejejo k slaščičarjem in kolačnikom, kateri so v ministerskem ukazu z dné 28ega septembra 1883, drž. zak. št. 148, pod točko 35 navedeni;

d) poročilo, da se je mestni občini Krško dalo dovoljenje za preložitve živinskega letnega semnja s Pustnega torka na saboto pred Angeljsko nedeljo.

Druge rešitve:

a) Poročilo z dné 31. decembra 1883 tukajšnjemu vojaškemu oskrbovalnemu založišču o množini goved, zalogi moke itd. v Ljubljani in v okolici;

b) c. kr. dež. vladi, c. kr. okr. glavarstvom in mestnemu magistratu izročilo se je več iztiso v „Osnovnih pravil za obrtne zadruge, združne bolniške blagajnice, združne razsodiške odbore in za pomočniške zbere“, katerih prevod je zbornica oskrbela;

c) vloga na glavno ravnateljstvo c. kr. priv. južnoželezniške družbe na Dunaji zaradi premene voznega reda med Mariborom, Franzensfeste in nazaj, oziroma brzovlakov št. 401 in 402. V rešitvi te vloge je omenjeno glavno ravnateljstvo odgovorilo, da mu letos ne bode možno, odpraviti nedostadne zveze koroških brzovlakov z jadrnimi vlaki glavne črte na južni progi;

d) poročilo na c. kr. finančno ministerstvo zaradi premene propisa za blagajniško roko vanje, zadevajočega sprejemanje poškodovane in zeló obrabljene denarja, oziroma zaradi izdave naredbe, po kateri bi se smele poškodovane, obrezane, prevrtane in zeló obrabljene desetice in dvajsetice sprejemati za po polno vrednost, ali pa za jeden novčič pod popolno vrednost, t. j. za 9 in oziroma za 19 novčičev.

e) Vabilo lastnikom tovarn za rafiniranje železa naj pošljejo statistične podatke, da bode na njih podlagi c. kr. poljedelsko ministerstvo priredilo in izdalo navodno knjigo o rudarstvu za 1885. leta.

f) Poročilo na c. kr. trgovinsko ministerstvo zaradi premene poštné zveze med Leskami-Bledom in Bohinjsko Bistrico ter one med Kranjem in Tržičem. V rešitvi te slednje vloge se je dovolilo, da se od 1. maja t. l. selokovna pošta med Tržičem in Kranjem odpravlja dvakrat na dan z dvema konjema z normalnimi vozovi.

g) Poročilo na c. kr. poljedelsko ministerstvo zaradi vprašanja, bi se li še nadalje izdaval statistični letopis c. kr. poljedelskega ministerstva in zaradi izražbe drugih želja glede poizvedeb in izkazanij. O tej zadevi se je izrazila zbornica, da se zeló želi, da se nadalje še izdava omenjeni letopis, kajti njega zeló vrednostna vsebina se je uže v mnogih slučajih hasnovito uporabila; to nadalnje izdavanje letopisa pa bi bilo zeló koristno tudi zaradi tega, ker se podatki, kateri se v njem nahajajo, morejo v potrebi dobiti še le z obširnimi dopisavanjem na razne strani.

Drugih želja in predlogov gledé letopisa zbornica ni izrazila, češ, da ji to, kar je v statističnih letopisih, po polnem zadostuje, kajti ona ni imela še prilike, da bi bila morala drugodi si iskati statističnih podatkov, marveč našla jih je vselej v statističnih letopisih, saj ti podajejo popolno podobo kmetijskih pridelkov.

h) Vpisale so se v register znamke gospodov: Julija pl. Trnkóczyja, lekarja v Ljubljani (2); g. Piccolija, lekarja v Ljubljani (1); Oroslava Dolenca, voščeničarja in trgočca z medom v Ljubljani (1).

Politični pregled.

Avstrijsko-ogerska država.

Na Moravskem vrše se danes v kmetiskih občinah volitve za deželni zbor. Gotovo je, da bodo kmetske občine volile skoro izključljivo v česko-narodnem smislu in da bode česka stranka tudi v mestih in trgih priborila nekoliko novih mandatov. Med česko in nemško stranko vladalo bi v prihodnje v deželni zboru skoraj popolno ravnotežje. Odločevala bode torej v vseh važnih vprašanjih tako zvana srednja stranka.

V hrvatskem saboru, o katerem govorimo na drugem mestu, dogajajo se vedno silni izgredi. Ne bode li se kmalu preuredil saborski opravilnik, potem ne bo preostalo drugega nego razpustiti sabor. — Hrvatska vlada pozvala je poslanca profesorja dr. Markoviča, kateri je v saboru izjavil, da ne priznava grofa Khuena kot hrvatskega bana, naj razjasni svojo izjavo. Dr. Marković je odgovoril, da o svojih izjavah v saboru vladi ni dolžan odgovarjati. Bode li vlada na dalje postopala proti prof. Markoviću, še ni znano.

Mešana komisija, katera ima določiti avstrijsko-rumunsko državno mejo, počela bo prihodnje dni zopet svoje delovanje. Najprej določila bo mejo med Sedmograško in Rumunijo.

Tuje dežele.

Nemški državni zbor bil je pretečeno soboto zaključen. Pred zaključkom sprejel je še zakonsko osnovo o osiguranju proti nezgodam v tretjem čitanju. Odobrili so se nadalje ugovori z Italijo, s kraljestvom Siam in s Koreo. Načrt zakona o borznem davku ni prišel več v tem zasedanji na dnevni red.

Kralj Milan je dné 28. t. m. srbsko skupščino s prestolnim govorom zaključil, v katerem se narodnim zastopnikom iskreno zahvaljuje za požrtvovalno delovanje ter odobrenje finančne reforme. Skupščina odobrila je proračun za 1884/85, ki iznaša 46 milijonov dinarjev. Dohodki pokrili bodo državne potrebe, tako da se financijalno stanje Srbije more imenovati povoljno.

Konferencija za rešenje egiptovskega vprašanja sestala se je v soboto v Londonu. Tudi Turčija sprejela je povabilo k konferenciji pod pogojem, da bode pred zaključkom zastopnik Turčije skupščino opozoril na splošni položaj v Egiptu. Meritorična posvetovanja počela se bodo še le potem, ko bode angleški parlament izjavil svoje mnenje gledé nezaupnice, predložene od konservativcev.

Položaj v Tonkinu je jako ršen. Ferry izjavil je v francoski komori, da so se uže storili potrebni koraki, da se Kitajska prisili, dati zadovoljščino. Admiral Courbet dobil je nalog, da z ukupnim brodom podpira zahteve poslanca Patenotre v Pekingju.

Dopisi.

Iz Vipave 24. junija. (Izv. dop.) Pretečeno soboto pokopali smo tukaj č. g. Luka Hitija, bivšega dolgoletnega kateheta in šolsko vodjo v Vipavi. Preden se je bil stalno preselil v pokoj v Vipavo, služboval je na Ustiji. — Pokojni je bil odločen narodnjak, vesel človek, prijeten tovariš v družbi in sploh jako čislán mož. Zato pa je vzbudil njegov testament obče začudenje, ker je v svoji oporoki po pokuem pozabil svojih sorodnikov in se revežem niti v Vipavi, niti kje drugod ni spomnil. — Glavnim dedičem imenoval je katoliško tiskarno v Ljubljani in razven te tudi nij pozabil svoje postrežnice, in volil je baje neke malenkosti dvema duhovnikoma, svojima zvestima prijateljema. — Iz lahko umljivih vzrokov je osupnila ta oporoka vse kroge in vzlasti mej vipavskimi ubogimi in med „zlahto“ ranjega se je o njej veliko in veliko govorilo.

Spoznavši, da so bile nekatere nade kolikor toliko opravičene, zlasti ker je bil pokojnik za vipavske razmere — premožen duhovnik, hoče glavni dedič — v nekoliko po-

praviti, kar je ranjki bil prezrl, kakor čujemo, dobé reveži in sorodniki vsaj nekaj, kar je gotovo vsega priznanja vredno.

V svoji pridigi v soboto je o tej delikatni točki govoril prav premišljeno g. Ivan Tomažič, župnik v Šent Vidu nad Vipavo. Kot spreten in izurjen pridigar rešil je svojo teško nalogo gotovo povoljno. Mi pa recimo: R. I. P.

Iz Kostanjevice 29. junija. (Izv. dop.) Sinoči okolo pete ure smo imeli tukaj silni vihar. Prihrumil je od severo-vshoda ter divjal s tako močjo, da je kozolce prekuceval in drevje lomil. Še huje pa je menda divjal okolo Rake. Dež je lil kako iz škafa; po malem je tudi toča naletavala. Tudi danes opoldne smo imeli hud naliv s točo, ki je bila pa silno drobna. Tako vreme je za grozdje, ki je sedaj naj bolj v cvetu, jako slabo. Palež po trtah se uže kaže.

Pravijo, da je trtna uš tudi v vinogradih svetokrižke občine. To bo revščina, če se še ta nadloga razširi, kajti uže sedaj je na Dolenskem pravo siromaštvo.

Razne vesti.

— (Eksplozija mlina za smodnik.) Iz Parme poročajo listi podrobnosti o strašni katastrofi. 24. t. m. zvečer blizo 8. ure razpočila se je shramba za smodnik, oddaljene pol kilometra od mesta Pontremoli. Več kakor 80 delavcev je bilo v poslopji; od teh je 50 mrtvih! Tudi lastnik poslopja je med ponesrečenimi. Pok je bil strašansko. Vsa okna v Pontremoli so razbita, mnogo vrat predrtih ali snetih, mnogo zidov razpočenih. Delavci, ki so delali na bližnjem polji, so vsi deloma pobiti, deloma ranjeni. Mesto je silno prestrašeno; vse žaluje.

— (Katarina Speckbacher), hči znanega tirolskega junaka z leta 1809, je umrla v tork v visoki starosti v Hallu.

— (Konec romana.) Pred poldrugim letom je zbežala 16letna grofica Florence Longbort iz gradu svojega očeta, da bi vzela grajskega hlapca v zakon. Dné 23. t. m. pa je prišla mlada žena k sodniku v Londonu, vsa prepadena, bleda in strgana in je prosila, naj jo branijo proti njenemu možu. Hlapec, njen soprog, je v poldrugem letu napravil njeno premoženje v znesku 600 000 glđ. — noč in dan je igral, burke vganjal in se potepal z ničvrednimi ženskami. Konečno je jel soprogo pretepati, sedaj stanuje skup z neko vlačugo in ženo vidi le tedaj, ko jo pride pretepat. Ubogo komteso vzel je žalostni oče zopet na svoj grad.

Domače stvari.

— (Potrjena volitev okrajnih predstojnikov.) Cesar je potrdil volitev notarja gosp. Ivana Geršaka v Ormužu predstojnikom in župana g. Martina Čuleka v Središči njegovim namestnikom v okrajnem ormužkem zastopu; volitev posestnika g. Fr. Lenčeta v Blanicah predstojnikom in zdravnika Vinc. Medica v Sevnici njegovim namestnikom v okrajnem zastopu sevniskem; volitev lekarja g. Ign. Žnidaršiča v Brezicah predstojnikom in kupčevalca g. Gust. dell Cotta njegovim namestnikom v okrajnem zastopu brežkem.

— (Deželni zakonik.) Dné 27. t. m. se je izdal in razposlal deželnega zakonika VI. zvezek šte. 10., ki razgláša spremenjen volilni red za vojvodino kranjsko.

— (Novemu predsedniku deželne sodnije, g. Kapretzu) poklonili so se včeraj uradniki c. kr. deželne sodnije, državnega pravdnikstva in mestne deleg. okrajne sodnije. V ta namen je bila dvorana za obravnave ozaljšana s podobo Nj. veličanstva in krasnimi rastlinami. Deželne sodnije svetovalec gosp. Zhuber pl. Okróg spremil je g. predsednika v dvorano in ga pozdravil v imenu zbranih uradnikov. Gosp. predsednik je jako prijazno odgovoril in se zahvalil vsacemu uradniku za pohod. Konečno so dotični predstojniki predstavili svoje uradnike novemu g. predsedniku.

— (Umrli) je danes popoldne ob 1/2 3. uri po večletni mučni bolezni kanonik Kramar, 83 let star (*Canonicus ad baculum*), bivši generalni vikar škofije ljubljanske, svoje dni starološki dekan; po njegovem trudu se je sezidala lepa starološka cerkev.

— (Hišne preiskave) vršile so se predvčerajšnjem pri g. Šturmu, g. Suhadobniku, g. Krügelu in g. Lobodi. Kakšen je bil uspeh, je tajnost sodnije. Preiskave so v zvezi z preiskavo zoper Železnikar-ja in Tumo zaradi hudodelstva veleizdaje.

— („Žegnanje“) se je praznovalo včeraj v trnovski in sv. Petra fari. Povsodi so bila ozaljšana drevesci in mlaja z narodnimi zastavami, pokali so možnarji, in velika množica ljubljanskega prebivalstva je šla v obe fari, praznovati „žegnanje“. Slovesno sv. mašo je bral pri sv. Petru korar in župnik g. Urbas, v Trnovem pa korar in monsignore g. Jeran.

— (Nesreča.) V tabačni fabriki padla je 27. t. m. ob 5. uri popoldne teška bala tobaka na delavko Franciško Tegelj in jo hudo poškodovala.

— (Tatvina.) Gostilničarju v Lingarjevih ulicah bila je zadnja sobota med 6. in 7. uro, tedaj pri belem dnevu, ukradena deska, na kateri so bile zapisane cene vina. Škode je 6 gld.

— (Znana tatova.) Jako M. iz Ješce in Jako K. iz Ljubljane, prijela je policija predvčerajšnjem po noči. Dobil so pri njih veliko steklenico olja, katero je eden ukradel v kuhinji gostilnice pri „figabirtu“. Ker se je poizvedelo, da sta imela pred kratkim zlato brošo, uhane, dva prstana in tudi srebrno uro, kar sta deloma prodala ali na prodaj ponujala, izročila jih je policija sodnji.

— (Koncert vojaške godbe) na vrtu kolodvorske restavracije je bil navzlic neugodnemu vremenu precej dobro obiskovan. Najbolj dopadala je od g. kapelnika uglasbena Ipavčeva „Domovina“; z burnim ploskanjem je sprejelo občinstvo prekrasno domačo melodijo, katero je kapelnik mojstersko sviral na rogu. Nadejamo se, da bodemo še večkrat imeli priliko, slišati to lepo kompozicijo.

— (Pes) zaletel se je včeraj ob 9. uri popoldne pri g. Vidičevi hiši (Wasserkaserne) v štiriletnega sina gostilničarja Franca Breskvarja tako silno, da je deček obležal in bil dolgo časa brez zavesti. Isti pes je pred kratkim podrl majhnega dekleta; umestno bi bilo, ko bi se tak pes na vrvi imel!

— (Ubegli) so predvčerajšnjem iz kriminalnega zapora v Reki jako nevarni ujetniki Fran Kōš, 20 let star, Anton Eleršič, 28 let star, Karel Samsa, 28 let star, in Jakob Predovič, 15 let star. Vsi so opravljeni v ujetniško obleko.

— (Nesreča.) Poštni vlak južne železnice povozil je dne 27. t. m. na progi od Borovnice do Ljubljane starega moža in ga strašno razmesaril. Kakor se nam poroča, bil je ponesrečeni 77letni gostač Luka Petelin iz Goričice. Ravno preden je pribučal poštni vlak iz Trsta, stopil je starček na železno cesto, ki je na onem mestu tako kriva, da ga mašinst od daleč ni mogel zapaziti. Ko ga je v gledal, dajal je takoj predpisana znamenja, a bilo je vse zastoj, ker je bil ponesrečeni precej gluhi in slabovidni. Preden so mogli vlak vstaviti, pomandral je vbozega moža.

— (Učiteljska konferencija) za šolski okraj radóvljski bode dne 30. julija v šolskem poslopju na Bledu. Razven obligatnih točk sta na dnevnem redu vprašanji: a) Kako more šola z ozirom na deželno postavo od dne 17. junija 1870 na to vplivati, da se tiči, poljedelstvu koristni, kolikor največ varujejo? (Poroča g. Žvagen, učitelj v Radóvljici.) b) Kakošen namen imajo šolske knjižice in kako se more z domačim berilom šolska vzgoja pospeševati? (Poroča g. J. Medic, nadučitelj v Kranjski Gori.) Po končanem dnevnem redu bode predaval g. G. Pirc, popotni učitelj in tajnik c. kr. kmetijske družbe, o šolskih vrtilih.

— (Strela ubila) je 23. t. m. kmeta Andreja Golavška iz sv. Križa na Spodnjem Štajarskem. Stopil je bil pod streho necega mlina, ko se je vlila ploha. Strela je švignila v poslopje in moža zadela, da je bil takoj mrtev.

— (Parna tramway) se bode brzkone zidala iz Trsta v Gorico in Vipavo. Te dni je dobil inženjer in vrhovni vodja tržaške tramway, gosp. Schmidt, od trgovskega ministerstva dovoljenje, da sme graditi parno tramway iz Trsta v Gorico in Vipavo po predloženem ter od političnih oblastev odobrenem načrtu. Treba tedaj samo še potrebni kapital skup spraviti, in — ka-

kor se nadeja „Edinost“ — bode tem menj zaprek v tem oziru, ker se občinstvo sploh zanima za to koristno podjetje. Najprej bode se dogotovila črta v Gorico in Vipavo, potem misli g. inženjer pričeti s stransko progo, katera bode preko Sežane, Dutovelj in Štjaka držala na Vipavo.

Telegrami „Ljubljanskemu Listu.“

Dunaj, 30. junija. Namestništvo je ukazalo magistratu, da izvede vodila, zapovedana mu povodom lanske kolere v Spodnjem Egiptu.

Dunaj, 30. junija. Po avstrijskih uradnih poročilih je zbolelo v Marseill-u 10 oseb za kolero tekom 36 ur. V Toulonu je v saboto umrlo sedem bolnikov za kolero. Turčija, kraljestvo grško in Španija upeljale so karantēno in druga sredstva v obrambo zoper potnike in pošiljatve z Francoskega.

Marseille, 29. junija. Do 6. uri zvečer sta tekom 24 ur le dve osobi umrli za kolero. Število mrtvih ne preseza običajno povprečno število.

Marseille, 30. junija. „Agence Havas“ naznanja, da je zadnja noč umrlo pet bolnikov za kolero.

Levov, 29. junija. Cesarjevič in soproga njegova sta darovala 1000 goldinarjev za ponesrečene.

Pariz, 29. junija. „Temps“ poroča, da je Jules Ferry ukazal poslancu Patenōtreju, naj s pomočjo eskadre admirala Courbeta tajo izvede krepke represalije, ako Kineška ne dá takoj zadostenja zaradi dogodkov pri Lang-Sonu. — Isti list poroča, da se je bojevanje resno zopet pričelo zaradi Lang-Sona. General Negrier je prevzel vodstvo operacij.

Niš, 28. junija. Kralj je v maršalski opravi in obdan od ministrov zaključil danes popoldne skupščino s prestolnim govorom, ki s toplimi besedami omenja delovanje zbornice in se spomina vseh sprejetih zakonov ter se zahvaljuje skupščini v imenu domovine za epostalno delo davkarske reforme.

Marseille, 28. junija. Danes zjutraj so umrli trije na kolero ali na kolero podobni dristi. Zdravstvene naredbe se strogo izvršujejo. Noč in dan so dotične uradnije odprte, da se lahko takoj izvrši pokop sumljivih mrličev.

London, 29. junija. Konferenca se je sešla danes popoldne ob treh. Navzoči so bili zastopniki vesil s svojimi finančialnimi svētniki; lord Granville jih je sprejel.

Telegrafično borzno poročilo

z dne 30. junija.

	gld.
Jednotni drž. dolg v bankovcih	80.05
» » » » » srebri	81.20
Zlata renta	102.30
5% avstr. renta	95.45
Delnice narodne banke	857.—
Kreditne delnice	297.50
London 10 lir sterling	121.75
20 frankovec	9.69
Cekini c. kr.	5.76
100 drž. mark	59.50

Tuji.

Dne 28. junija.

Pri Maliči: Neukranz, trgovec, iz Berolina. — Schaltenbrand, trgovec, iz Koblenca. — Wolf, trgovec, in Makesch, trgovec, z Dunaja. — Czerwiakowsky s soprogo iz Trsta.

Pri Slonu: Hechinger, trgovec, iz Monakova. — Biber, trgovec, iz Lipsije. — Mayer, fabrikant, z Dunaja. — Acham, c. kr. gen. nadlajtenant, iz Trsta. — Herzog, trgovec iz Reke. — Bonhard, stavbeni voditelj, iz Slavonije.

Umrlji so:

Dne 28. junija. Marija Bombač, gostinja, 88 l., Kravja Dolina št. 11, za starostjo. — Elizabet Magyrossy, gostinja, 83 l., Kravja Dolina, starostno oslabenje.

V bolnici:

Dne 26. junija. Janez Strauss, klobučar, 24 l., plučna tuberkuloza.

Dne 27. junija. Ana Kastelic, gostinja, 55 l., srčna hiba. — Antonija Eksler, delavka, 38 l., Cysterovarium. — Jakob Kavčič, gostač, 53 l., plučna tuberkuloza.

Dne 28. junija. Josip Knaus, učiteljski pravnik, 21 l., plučna tuberkuloza.

Tržne cene.

V Ljubljani 28. junija: Hektoliter banaške pšenice velja 8 gld. 56 kr., domače 7 gld. 96 kr.; ječmen 4 gld. 21 kr.; reš 5 gld. 69 kr.; ajda 5 gld. 53 kr.; proso 5 gld. 36 kr.; turšica 5 gld. 60 kr.; oves 3 gld. 25 kr.; 100 kilogramov krompirja 2 gld. 50 kr.; leča hektol. po 8 gld. — kr., bob 8 gld. — kr., fižol 9 gld. — Goveja mast kilo po 96 kr., salo po 80 kr., špeh po 60 kr., prekajen po 74 kr., maslo (sirovo) 85 kr., jajce 2 kr.; liter mleka 8 kr., kilo govejega mesa 64 kr., telečjega 54 kr., svinjina 70 kr., drobnisko po 40 kr. — Piske po 40 kr., golobi 18 kr.; 100 kilo sena 2 gld. 5 kr., slame 1 gld. 78 kr. Seženj trdih drv 7 gld. — kr.; mehkih 4 gld. 50 kr. — Vino, rudeče, 100 litrov (v skladišču), 24 gld., belo 20 gld.

Meteorološko poročilo.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v ram	Temperatura	Vetrovi	Nebo	Mokrina v mm
28. junija	7. zjutraj	737.06	+14.6	bzv.	mgl.	0.60 dež
	2. pop.	733.38	+24.4	jzpd. sl.	obl.	
	9. zvečer	734.36	+16.8	vzh. sl.	»	
29. junija	7. zjutraj	734.28	+14.6	vzh. sl.	z. js.	0.40 dež
	2. pop.	732.42	+20.0	»	d. js.	
	9. zvečer	734.09	+12.4	jvzh. sl.	obl.	

Učenec

iz dobre hiše, 14 let star, zmožen slovenskega in nemškega jezika, se tekoj sprejme v prodajalnici z mešanim blagom

M. Loeschnigg-a

v toplicah Slatina (Sauerbrunn) na Spodnjem Štajarskem.

Dva

pitana vola

sta na prodaji na graščini Klingenfels pri Mokronogu na Kranjskem. Natančneje pri graščinskem upravnistvu ondi.

Zaloga najboljših

mineralnih vodà

lekarni Piccoli

„pri angelju“

Ljubljana, Dunajska cesta.

Priznано najboljši

Prašnikerjev

romanski in portlandski

cement

železniške šine, okovanja pri stavbah, štukadore (sadrarije) in štokadorske štorije, štedilna ognjišča in posamezne dele za zidana ognjišča

in vse druge v železarsko to stroko spadajoče predmete priporočata najceneje

Terček & Nekrep

trgovina s železino

Mestni trg št. 10 v Ljubljani.

Vunanja naročila izvršujejo se brzo in jako po ceni.